

Brusel 13. května 2019
(OR. fr)

9103/19

COAFR 92
CFSP/PESC 356
CSDP/PSDC 230
DEVGEN 98
COHOM 56
COHAFA 42

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	9102/19
Předmět:	Oblast Sahelu – závěry Rady (13. května 2019)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o oblasti Sahelu, které byly přijaty na 3688. zasedání Rady, konaném dne 13. května 2019.

Závěry Rady o oblasti Sahelu

1. Evropská unie (EU) vyjadřuje podporu orgánům a obyvatelům v oblasti Sahelu, kteří se stále potýkají s různými problémy: i) politickými, zejména se závažnými nedostatky v oblasti správy věcí veřejných, právního státu a ochrany lidských práv; ii) bezpečnostními, v souvislosti s rozšířením hrozby terorismu, extremistického násilí a organizované trestné činnosti, včetně obchodování s lidmi, a se změnou klimatu, jež negativně ovlivňuje přírodní zdroje a podporuje místní konflikty; iii) v oblasti rozvoje s ohledem na místně zakořeněnou chudobu, silnou demografickou dynamiku a slabou sociálně-ekonomickou soudržnost; iv) tyto prvky přispívají k prohloubení nedostatku potravin, zvýšení migračního tlaku a zhoršení humanitární situace. To jsou okolnosti, za jakých během několika měsíců došlo k významnému nárůstu konfliktů mezi komunitami, a to ve vícero zemích této oblasti. Odpovědnost za vyřešení těchto problémů a reakci na tyto nedostatky spočívá především na státech oblasti Sahelu. Mezinárodní společenství je v jejich úsilí podporuje.

2. Oblast Sahelu je pro EU a její členské státy strategickou prioritou. Potvrzuje to setkání ministrů zahraničních věcí a obrany dvaceti osmi členských států EU a pěti členských států skupiny G5 Sahel při zasedání Rady pro zahraniční věci dne 14. května 2019. V rámci trvalého politického dialogu a integrovaného přístupu zaměřeného na vztah mezi rozvojem a bezpečností a na základě strategie EU pro bezpečnost a rozvoj v oblasti Sahelu a jejího regionálního akčního plánu, jakož i pěti pilířů akčního plánu přijatého na summitu ve Valettě v roce 2015 byl zaveden soubor evropských nástrojů pro vnější činnost. EU tak jednotlivě podporuje každou z pěti zemí ze skupiny G5 Sahel a doplňuje jejich úsilí o spolupráci. EU a její členské státy jsou hlavními partnery této oblasti, přičemž v období let 2014 až 2020 poskytnou na rozvojovou pomoc pro vnitrostátní a regionální programy více než 8 miliard EUR, a to zejména prostřednictvím nouzového svěřenského fondu. EU a její členské státy rovněž podporují bezpečnost v oblasti Sahelu prostřednictvím nasazení velmi významných lidských a materiálních zdrojů, zejména v rámci misí prováděných na základě společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) – EUTM Mali, EUCAP Sahel Mali a EUCAP Sahel Niger –, svou účastí na misi Organizace spojených národů MINUSMA, prostřednictvím francouzské operace Barchan, podporované dalšími členskými státy, a v rámci četných dvoustranných závazků.
3. EU opětovně potvrzuje svůj závazek, v souladu s usnesením Rady Bezpečnosti OSN č. 2391, vůči skupině G5 Sahel a připomíná významnou podporu, kterou poskytuje na zřízení jejích správních struktur, operacionalizaci společných sil skupiny G5 Sahel a provádění programu investičních priorit skupiny G5 Sahel a jejího krizového programu, za podpory Alliance Sahel a dalších dárců. Vítá obnovení operací společných sil skupiny G5 Sahel a vyzývá ke zintenzivnění jejich úsilí. Rok po konferenci na vysoké úrovni o oblasti Sahelu, která se konala dne 23. února 2018 v Bruselu, se EU a její členské státy zavazují pokračovat ve využívání 147 milionů EUR, které již byly vyčleněny pro tyto společné síly.

4. EU je však nadále vážně znepokojena nárůstem teroristického, ale i mezikomunitního násilí v Mali a v Burkině Faso. Vyzývá orgány, aby zahájily nebo urychlily příslušná vyšetřování, včetně vyšetřování sexuálního a genderového násilí, s cílem stanovit přímou a nepřímou odpovědnost všech aktérů, zabránit beztrestnosti a informovat občany o pokroku v tomto ohledu. Vyzývá rovněž vlády, aby rozpustily a odzbrojily veškeré milice aktivní na jejich území a aby v dotyčných oblastech zahájily ambiciózní a inkluzivní politický proces dialogu a usmíření za účelem vyřešení problémů sociální soudržnosti a důvěry, zejména mezi obyvatelstvem a ozbrojenými silami. Vyzývá v tomto ohledu bezpečnostní a obranné síly, aby šly příkladem v souvislosti s dodržováním lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, jakož i k přijetí justičních opatření v případech, které by mohly být porušením těchto práv. Je třeba zajistit předcházení náboru a využívání dětských vojáků a bojovat proti tomuto jevu a zároveň je nezbytné tyto dětské vojáky opětovně začleňovat do společnosti. EU vyzývá skupinu G5 Sahel a každý z jejích členských států, aby se prioritně věnovaly nejkritičtějším nestabilním oblastem, aniž by zanedbávaly stabilní oblasti, a aby integrovaným způsobem řešily základní příčiny nedostatku bezpečnosti s cílem předcházet násilí a uspokojovat potřeby a přání obyvatel, včetně žen a mládeže.

5. EU zdůrazňuje význam hlavních reforem, které musí vlády zemí skupiny G5 provést v zájmu zajištění udržitelného míru, bezpečnosti a prosperity. Klíčovými prvky jsou jednak inkluzivní správa území na národní a místní úrovni, skutečná decentralizace, zejména obnova veřejných služeb, včetně přístupu ke vzdělávání, zejména pro dívky a ženy, znovuotevření škol, přístup ke spravedlnosti pro všechny, boj proti korupci a řádná správa věcí veřejných. Zároveň je nutná reforma bezpečnostního sektoru s cílem zvýšit účinnost boje proti nedostatku bezpečnosti a ukončit násilí páchané na civilním obyvatelstvu. Je třeba zajistit rovnější příležitosti k hospodářské aktivitě, dodržování práv a posílení postavení žen a dívek, ochranu a integraci osob ve zranitelném postavení a rovný přístup k veřejným službám, včetně přístupu ke zdravotní péči související se sexuálním a reprodukčním zdravím. Pro udržitelný hospodářský rozvoj podporující začlenění je v neposlední řadě rovněž zapotřebí rovný přístup k přírodním zdrojům, odpovídající reakce na změnu klimatu a životního prostředí a příznivější prostředí pro podnikání a investice. EU rovněž zdůrazňuje význam plného zapojení mladých lidí, žen a občanské společnosti do mírového procesu, a to i do prevence konfliktů, jak obecně, tak i na místní úrovni. Je to nezbytné pro mír a udržitelný rozvoj v oblasti Sahelu. EU vybízí skupinu G5 Sahel, aby do všech svých činností začlenila hledisko rovnosti žen a mužů.

6. EU vyzývá státy skupiny G5 Sahel, aby zdvojnásobily, urychlily a prohloubily úsilí v oblasti regionální spolupráce, a to zejména tím, že zajistí stálému sekretariátu prostředky pro plnění jeho úkolů, a aby posílily své zapojení v zájmu dosažení plné operační schopnosti společných sil a okamžitého provádění víceletého orientačního programu v nejzranitelnějších oblastech. Znovu zdůrazňuje, že je třeba, aby společné síly skupiny G5 Sahel a členské státy EU účinně prováděly rámec pro dodržování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, a potřebu vytvořit skutečnou policejní složku na podporu společných sil s cílem zajistit účinnou spolupráci mezi společnými silami a vnitrostátními systémy trestního soudnictví. V tomto ohledu EU vítá druhou konferenci o posílení vazeb mezi bezpečností, spravedlností a rozvojem v oblasti skupiny G5 Sahel, která se konala dne 21. ledna v Niamey.
7. Vzhledem ke zhoršující se bezpečnostní situaci v regionu, k níž negativně přispívá nestabilita v sousedních zemích, EU připomíná, že všichni aktéři – národní vlády zemí skupiny G5 Sahel, skupina G5 Sahel, ECOWAS a sousední země, Africká unie a Organizace spojených národů – mají povinnost mobilizovat své zdroje v rámci soudržného a komplexního přístupu ke stabilizaci umožňující obnovení bezpečnosti a rozvoje. EU v této souvislosti vítá činnost vlád zemí Sahelu a národních a mezinárodních aktérů a koordinační úlohu OSN. Zdůrazňuje klíčovou úlohu mise MINUSMA pro stabilitu, mír a usmíření v Mali, včetně její úlohy v severní a střední oblasti země, zejména jejích misí na podporu restrukturalizace státu, na ochranu veškerého civilního obyvatelstva bez jakékoli diskriminace, na podporu návratu základních služeb a zprostředkovatelské mise pro malijský politický proces, který musí být nutně dokončen, jakož i její schopnost spolupracovat s ostatními bezpečnostními silami, a to i prostřednictvím podpory, kterou poskytuje společným silám skupiny G5 Sahel. EU by proto uvítala, aby Rada bezpečnosti OSN přijala v červnu mandát pro misi MINUSMA umožňující tyto výzvy splnit.

8. EU vítá pokrok, jehož bylo v Mali dosaženo při provádění dohody o míru a usmíření podepsané v červnu 2015, a to i prostřednictvím monitorovacího výboru, vyzývá však zúčastněné strany, zejména novou malijskou vládu, aby pokračovaly ve svém úsilí a zajistily rychlou realizaci, zejména co se týče účinného znovuzачlenění bojovníků prostřednictvím procesu odzbrojení, demobilizace a opětovného začlenění, reformy bezpečnostního sektoru, pokroku v procesu decentralizace a vytvoření zóny rozvoje pro severní oblasti. Vyzývá malijské orgány na nejvyšší úrovni, aby prováděly proces revize ústavy v inkluzivním duchu tak, aby ústava byla přijata celou malijskou společností a byla schopna přispět k návratu míru v obnoveném Mali. EU zdůrazňuje význam plného začlenění žen, mládeže a občanské společnosti do provádění dohody.
9. Rostoucí nestabilita přispívá ke zhoršení humanitární situace. Vysídlení v důsledku násilí jen zůstává problémy spojené s opakovanými krizemi v odvětví potravin a výživy a zvyšuje potřebu ochrany osob ve zranitelném postavení, především dětí, žen a osob se zdravotním postižením. Jako hlavní humanitární dárce s více než 250 miliony EUR přidělenými za poslední dva roky ve prospěch obyvatel zemí skupiny G5 Sahel a v situaci, kdy je naléhavá pomoc nadále nedostatečně financována, vyzývá EU země skupiny G5 Sahel ke zintenzivnění jejich úsilí s cílem předcházet dalším vysídlením a zajistit přístup obyvatel zasažených konflikty a násilím k základním službám. EU bude obyvatelstvo nadále podporovat.

10. EU bude nadále přikládat prioritní význam oblasti Sahelu a přijímat vhodné iniciativy a zároveň bude věnovat pozornost zapojení svých partnerů a účinnosti prováděných opatření. EU připomíná své odhodlání podílet se na návratu k právnímu státu a základním službám, na stabilizaci okrajových oblastí, boji proti obchodování s lidmi, například prostřednictvím projektu GAR-SI Sahel, a na každé iniciativě pro dialog a usmíření. Je rovněž připravena nadále podporovat nezbytnou reformu bezpečnostních a obraných sil zemí skupiny G5 Sahel, pokračovat v rozvoji jejich kapacit, a to na základě místních strategií, a jejich opětovné nasazení, zejména na základě stávajících misí SZBP v Mali a v Nigeru v souladu s mandáty těchto misí. Dále zdůrazňuje, že podpora EU může být efektivní, pouze pokud je doprovázena odpovídajícím úsilím zemí skupiny G5 Sahel za účelem zlepšení správy, rozvoje a bezpečnosti v celé oblasti. EU bude situaci i nadále důkladně sledovat a případně určí nezbytné úpravy v provádění probíhajících opatření na základě konkrétního pokroku, zejména s ohledem na výroční ministerské zasedání skupiny G5 Sahel a vysoké představitelky plánované na červenec 2019 v Ouagadougou.
-